

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling

Försörjningstrygghet inom värme och kyla

Energimyndigheten utlyser cirka 30 miljoner kronor till forsknings- och innovationsprojekt inom värme- och kylsektorn för att stärka försörjningstryggheten. Utlysningen ska främja kunskaps- och kompetensutveckling som ökar förståelsen för risker och hotbilder samt utvecklar strategier för att hantera dessa. Den ska även bidra till utvecklingen av teknik, tjänster, produkter och lösningar som stärker värme- och kylsystemens robusthet och resiliens.

Innehåll

Innehåll	2
1 Om utlysningen	3
Forsknings- och innovationsområden	3
Målgrupp, budget och stödbelopp	5
2 Viktiga datum	6
3 Vem kan söka?	6
Övriga krav och villkor för ansökan.....	6
4 Hur bedömer vi din ansökan?	7
5 Detta ska finnas med i ansökan	8
6 Så här ansöker du	8
7 Så mycket stöd kan en projektpart få	9
8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?	9
9 Utlysningen är en del av programmet Termo	10
10 Om du har frågor	11
Bilaga 1. Regler för olika typer av stöd	12
1 De typer av stöd som ges i den här utlysningen.....	12
1.1 Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet	12
1.2 Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt ..	13
1.3 Innovationsstöd till små och medelstora företag.....	16
2 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten	17
2.1 Finansiering genom andra offentliga medel.....	17
3 Stöd till internationella aktörer.....	18

1 Om utlysningen

Det finns ett uttalat behov av att stärka energisystemets resiliens och robusthet, och område utgör en central del i regeringens och Energimyndighetens prioriteringar för forskning och innovation. Energimyndigheten kommer under kommande år att genomföra satsningar för att stärka hela energisystemets försörjningstrygghet vid normaldrift, höjd beredskap och i yttersta fall krig. Detta initiativ är en del av en bredare palett av insatser inom Energimyndighetens tematiska forskningsområden, där Termo, med fokus på värme och kyla, är en del.

Värme- och kylsektorn står för en betydande del av Sveriges slutliga energianvändning och är i allt högre grad integrerad med andra samhällsfunktioner. Samtidigt ökar behovet av att stärka sektorns motståndskraft mot tekniska haverier, extrema väderhändelser, klimatförändringar, naturkatastrofer och säkerhetspolitiska hot. Detta är en kritisk utmaning både nationellt och internationellt, med hänsyn till Sveriges samarbeten inom Norden, EU och Nato.

Mot denna bakgrund står samhället inför en historisk expansion och omställning mot ett alltmer elektrifierat, digitaliserat och sammankopplat energisystem. Utvecklingen öppnar stora möjligheter för effektivisering och innovation, men medför samtidigt ökad komplexitet och nya systemberoenden som kräver djupare förståelse och strategisk planering. Att upprätthålla en hög försörjningstrygghet under denna process är avgörande för energiomställningen. Här spelar värme- och kylsektorn en central roll, både som garant för grundläggande samhällsfunktioner och som en integrerad del i ett robust och resiliert energisystem.

Forsknings- och innovationsområden

Utlisningen syftar till att stärka försörjningstryggheten inom värme och kyla genom **forsknings- och innovationsprojekt**¹. Den riktar sig till kunskaps- och kompetensutveckling som ökar förståelsen för relaterade risker och hotbilder, samt att identifierar och utveckla strategier för att hantera dessa. Utlisningen riktar sig även till forsknings- och innovationsprojekt som utvecklar teknik, tjänster, produkter och lösningar som stärker värme- och kylasystemets resiliens och robusthet.

¹ **Notera:** Den här utlysningen är inte del av *Kraftlyftet* och ger inte investeringsstöd i syfte att stärka elsystemets förmåga att möta framtidens ökade elbehov.

Forsknings- och innovationsprojekt som möter specifika utmaningar och bidrar till försörjningstryggheten inom värme och kyla bedöms som relevanta för utlysningen. Detta omfattar även en bred palett av andra frågeställningar med betydelse för värme och kyla, utöver de områden som anges nedan:

- Identifiering och hantering av risker och hotbilder för värme- och kylsystem som en del av energisystemet normaldrift, höjd beredskap och i yttersta fall krig.
- Regelverk, policyer och åtgärder för att öka försörjningstryggheten och stärka Sveriges grundläggande förmågor inom energiförsörjning till följd av Sveriges Natomedlemskap och EU-medlemskap.
- Cybersäkerhet och fysiskt skydd för kritisk infrastruktur, för att motverka och hantera antagonistiska handlingar.
- Samhällets beredskap och kommunikation vid störningar och dess påverkan på, och samverkan med, konsumtionsmönster.
- Värde- och leverantörskedjor samt drift- och underhållsstrategier vid kort- och långsiktiga störningar kopplade till geopolitiska utmaningar såsom handelshinder, höjd beredskap och i yttersta fall krig.
- Diversifiering av energitillförsel, lagring, decentralisering och flexibilitet i värme- och kylförsörjningen samt möjligheter till balansering av energisystemet, till exempel vid produktions- och distributionsbortfall.
- Utveckling av teknik, tjänster, produkter och lösningar som stärker värme- och kylsystemets resiliens och robusthet samt förebygger negativa effekter på energiförsörjningen från, till exempel, extrema väderhändelser, naturkatastrofer, förändrat klimat och antagonistiska påverkansförsök.
- Potential för kapacitetshöjande åtgärder vid produktionsanläggningar för värme och kyla under långvarig kris, samt målkonflikter som kan uppstå kopplat till tillstånd, regelverk och policyer.
- Ansvarsfördelning och samverkansformer mellan privata och offentliga aktörer för att säkerställa robusthet och operativ förmåga vid olika beredskapsnivåer.
- Affärsmodeller och ekonomiska incitament som möjliggör långsiktig lönsamhet i beredskapsåtgärder, upprätthållande av reservkapacitet och reservdelar.
- Organisatorisk resiliens, ledning och personell uthållighet för att upprätthålla drift och reparationer under långvariga kriser.

Utlysningen är en del av programmet Termo, som utgör Energimyndighetens huvudsakliga satsning på forskning och innovation relaterat till värme- och kylaförsörjning. Projekt som får stöd ska ha potential att bidra till programmets effektmål "Ökad försörjningstrygghet". Relevanta program mål visas i Tabell 1.

Tabell 1. Utfalls- och program mål för Termo relaterat till försörjningstrygghet

Utfallsmål	Försörjningstrygghet inom värme och kyla: <i>Värme- och kylasektorn samverkar med andra delar av energisektorn och stärker energisystemets resiliens, pålitlighet och tillgänglighet på samhällsnivå.</i>
Programmål	Inom programmet har: • Värme- och kylalösningar tagits fram som bidrar till att hantera fluktuationer i energitillgång och -behov i syfte att bidra till balansering av energisystemet. • Lösningar tagits fram inom värme- och kylasektorn som stärker energisystemets resiliens vid höjd beredskap, angreppsförsök och haverier. • Kunskap och beslutsunderlag tagits fram för hur avvikelser från normaldriftsfall inom värme- och kylasektorn kan påverka energisystemet och hanteras.

Målgrupp, budget och stödbelopp

Utlysningen välkomnar projekt som bidrar till kunskaps- och kompetensutveckling inom utlysningens områden. Licentiatprojekt och projekt som är del av postdoktorala studier välkomnas särskilt. För att öka nyttiggörandet av projektresultaten uppmuntrar Energimyndigheten till samverkan mellan akademien eller forskningsinstitut och olika aktörer, exempelvis, företag, offentlig sektor eller andra relevanta behovsägare.

Utlysningen avser stöd i form av bidrag. I denna utlysning finns **totalt cirka 30 miljoner kronor** tillgängliga för de projektparter som beviljas stöd. Högst tillåtna stöd per **projekt är 5 miljoner kronor**.

Eftersom utlysningen fokuserar på värme och kyla hänvisas projekt med tydligt fokus på exempelvis energianvändning i bebyggelse, bioenergi, elsystem samt värme- och kylarelaterade processer inom industrin, i första hand till Energimyndighetens närliggande forskningsprogram.

Gränsytorerna mellan värme- och kylaområdet och ovan nämnda områden kan vara av relevans för utlysningen. Därför utesluts inte ansökningar som inkluderar dessa områden, förutsatt att de behandlas utifrån ett systemperspektiv där utgångspunkten och nyttan för, värme- och kylaområdet är det centrala.

2 Viktiga datum

Tidplan för inlämning av ansökan, för beslut och startdatum för projekt finns i tabellen nedan.

Tabell 2. Viktiga datum för utlysningen.

Sista dag för ansökan	Beslut planeras till	Tidigaste projektstart	Senaste projektstart	Projektet avslutas senast
25 mars 2026	augusti 2026	1 september 2026	1 december 2026	31 december 2028

På Mina sidor heter utlysningen **”Försörjningstrygghet inom värme och kyla”**.

Vi erbjuder två digitala informationstillfällen via Teams. Under dessa kan man ställa frågor om utlysningen. Observera att vi inte besvarar frågor om utformning av projekt eller projektgenomförande. För datum och tid, se utlysningssidan.

3 Vem kan söka?

Energimyndigheten vänder sig i denna utlysning till:

- Universitet och högskolor
- Forskningsinstitut
- Offentlig sektor
- Företag (juridiska personer)
- Andra juridiska personer

För att öka nyttiggörandet av projektresultaten uppmuntrar Energimyndigheten till samverkan mellan akademien eller forskningsinstitut och olika aktörer, exempelvis, företag, offentlig sektor eller andra relevanta behovsägare.

I denna utlysning tillåter vi högst två (2) projektansökningar per projektledare. Det finns dock ingen begränsning för den sökande organisationen (koordinatoren).

Övriga krav och villkor för ansökan

Utöver Energimyndighetens allmänna villkor för stöd gäller följande för ansökan:

Alla vetenskapliga publiceringar som produceras inom projektet ska publiceras med öppen tillgång (*Open access*) om möjligheten finns och då snarast möjligt. Den eventuella merkostnaden för detta utgör en stödberättigad kostnad för projektet.

4 Hur bedömer vi din ansökan?

Nedan följer en beskrivning av de kriterier som din projektansökan bedöms utifrån, samt utvalda vägledande frågeställningar som kopplar till varje kriterium.

1. Bidrag till utlysningens områden

- I vilken grad bidrar projektet till kunskap och kompetens som stärker försörjningstrygghet för värme och kyla?
- I vilken grad bidrar projektet till att utveckla teknik, tjänster, produkter och lösningar som stärker värme- och kylasystemets resiliens och robusthet.
- Vilken potential har projektet att bidra till programmets effektmål ”Ökad försörjningstrygghet” och programmålen i Tabell 1?

2. Innovationshöjd och vetenskaplig kvalitet

- I vilken grad är projektets frågeställningar förankrade i befintligt kunskapsläge, inklusive teorier och metoder, samt existerande lösningar?
- I vilken grad utmanar, utvecklar eller förnyar projektet befintliga teorier, metoder eller lösningar?
- I vilken omfattning vill projektet introducera nya och betydande idéer eller lösningar?
- I vilken utsträckning är de föreslagna metoderna lämpliga för att besvara projektets frågeställningar?

3. Nyttiggörande

- I vilken mån kan projektets resultat komma till nytta, genom exempelvis kunskapsuppbyggnad, publikationer och nya lösningar?
- Hur väl utarbetad är planen för att relevanta behovsägare ska ges möjlighet att ta del av och påverka projektet?
- Hur väl utarbetad är planen för dialogskapande och resultatspridning med andra forskargrupper, behovsägare och relevanta intressenter under projektets gång?
- I vilken grad behandlar projektet viktiga bransch- och samhällsfrågor för energiomställningen som berör värme och kyla

4. Genomförbarhet

- I vilken grad är projektets mål mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- I vilken grad besitter projektgruppen nödvändig kompetens för att effektivt genomföra projektet?
- I vilken grad är projektets omfattning, tidplan och budget realistisk i förhållande till de uppsatta målen?
- Hur väl beaktar sökande jämställdheten vid sammansättning av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll, samt i dess mål och effekter?

5 Detta ska finnas med i ansökan

Var noga när du skriver din ansökan och bifoga relevant material. Läs mer om vad ansökan ska innehålla i **Manual för att ansöka om och hantera stöd till forskning och innovation via Mina sidor**

(<https://www.energimyndigheten.se/491cfb/globalassets/sharepoint-dokument/process-dokument/publicerade-dokument/manual-for-forskningsansokningar-via-mina-sidor.pdf>).

- Bifoga projektledarens och andra nyckelpersoners CV på max en A4-sida vardera.
- Bifoga eventuella figurer och bilder som du hänvisar till i texten. Observera att projektbeskrivningen ska framgå av ansökningsformuläret och ska inte bifogas som bilaga. Bilagorna ska tydligt komplettera ansökningsformuläret och inte innehålla samma information som ansökningsformuläret. Den sammanlagda längden på bifogade bilagor (exklusive CV och referenslista) får max omfatta fem (5) A4-sidor.
- Bifoga eventuella referenslista där ni kan hänvisa till publicerat material.
- Om du överväger att inkludera **känslig information** i ansökan, gör en bedömning om detta är lämpligt eller om det räcker med att på ett översiktligt plan beskriva informationen. Om ansökan ändå innehåller känslig information, bifoga den informationen som **bilaga** och beskriv den endast på ett översiktligt plan i ansökansformuläret.

[Mer om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter.](#)

6 Så här ansöker du

Följ dessa steg för att underlätta handläggningen av din ansökan:

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på **Mina sidor** för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
- Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatören**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”, som du ska fylla i och skicka in.

Lämna in ansökan senast **onsdag 25 mars klockan 23.59**. Vi lämnar support fram till kl. 16.00 samma dag.

7 Så mycket stöd kan en projektpart få

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- om projektparten är ett litet eller medelstort företag (SMF)
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

Alla kostnader i projektet ska vara faktiska och reviderbara vilket innebär att de ska särredovisas i bokföring.

I den här utlysningen ger vi följande typer av stöd:

- Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet, såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut.
- Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt inom kategorierna industriell forskning och experimentell utveckling.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1](#). Se också de [allmänna villkor](#) som gäller ansökningar som beviljas stöd.

8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Er ansökan kommer att utvärderas i konkurrens med övriga inkomna ansökningar i utlysningen. Bedömningsprocessen består av följande fyra steg:

1. Kontroll att ansökan uppfyller grundläggande formaliakrav specificerade i utlysningen.
2. Bedömning av experter, där varje bedömare gör en enskild granskning av ett antal ansökningar. Utlåtande samt betyg ges för varje bedömningskriterium i en 5-gradig skala. Minst tre experter granskar varje ansökan.
3. Ett bedömningsmöte med bedömare där de individuella bedömningarna kompletteras med en dialog.
4. Energimyndigheten gör en sammanvägning och slutlig bedömning av ansökningarna där bedömarens utlåtanden och betyg inkluderas. I sammanvägning beaktas bland annat fördelning mellan utlysningens områden, programets samlade projektportfölj, budget samt aktörers sammansättning.

Vi godkänner inte kompletteringar efter sista ansökningsdatum, bortsett från sådana som vi uttryckligen ber om. Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om bifall eller avslag för er ansökan och beaktar då expertgruppens bedömningar och utfallet av de fyra bedömningsstegen. Du får därefter ett besked via Mina sidor om vilket beslut som fattats samt en motivering till beslutet.

Du kan följa vad som händer i ditt ärende på Mina sidor.

Utbetalning av stödet sker enligt den utbetalningsplan som finns i beslutet. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd som följer med beslutet om stöd.

9 Utlysningen är en del av programmet Termo

Forskningsprogrammet Termo utgör Energimyndighetens huvudsakliga satsning på forskning och utveckling relaterad till värme och kyla och finansierar forsknings- och innovationsprojekt som belyser utmaningar kopplat till produktion, användning och distribution av värme och kyla.

Programmet ska främja omställningen mot ett hållbart energisystem genom att stödja sektorkoppling och samspel mellan olika energislag och samtidigt verka för ett energisystem som karaktäriserat av försörjningstrygghet, konkurrenskraft, cirkularitet, energi- och resurseffektivitet och låg klimatpåverkan.

Programmet pågår under åren 2024 till och med 2028 med en budgetram på 160 miljoner för hela programperioden.

10 Om du har frågor

Vi på Energimyndigheten svarar gärna på eventuella frågor om utlysningen. Vi får dock inte kommentera projektidéer eller lämna rekommendationer utan kan endast svara på frågor om själva utlysningen.

Tänk på att det brukar vara många som ringer sista dagen som utlysningen är öppen och att det därför kan vara svårare att få hjälp då. Energimyndigheten finns endast tillgänglig för frågor fram till klockan 16.00, därefter kan du inte räkna med att få hjälp och stöd.

Observera att ansökningar till denna utlysning sker i [Mina Sidor](#). Anvisningar för hur du går tillväga finns i [Manual för forsknings-ansökningar via Mina sidor](#).

Frågor skickas i första hand till programmets funktionsbrevlåda:
termo@energimyndigheten.se

Du kan även kontakta någon av handläggarna som arbetar med programmet:

Björn Larsson, bjorn.larsson@energimyndigheten.se, 016-544 23 29

Emily Rodriguez, emily.rodriguez@energimyndigheten.se, 016-544 21 44

Benny Fillman, benny.fillman@energimyndigheten.se, 016-544 21 41

För teknisk support och frågor om behörighet, kontakta
registrator@energimyndigheten.se
Telefon: 016-544 20 00

Bilaga 1. Regler för olika typer av stöd

1 De typer av stöd som ges i den här utlysningen

1.1 Stöd till aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

Stöd lämnas enligt 4 § förordning (2008:761) om stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet.

Projektparter som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av projektpartens stödberättigande kostnader i projektet. För att kunna erhålla stöd måste projektet uppfylla villkoren i artikel 25 och 28 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Följande regler gäller för indirekta kostnader när stödmottagaren bedriver icke-ekonomisk verksamhet:

- 1 Universitet och högskola får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar. Universitet och högskola behöver i sin bokföring bara särredovisa stödberättigande kostnader motsvarande bidragsbeloppet.
- 2 Följande organisationer får, när de deltar i projektet i sin icke-ekonomiska verksamhet, ta upp faktiska indirekta kostnader till ett belopp motsvarande högst 45 procent av sina stödberättigande lönekostnader:
 - forskningsorganisationer som är
 - aktiebolag eller handelsbolag där staten direkt eller indirekt utövar ett rättsligt bestämmande inflytande, eller
 - stiftelser i vilka regeringen utser en eller flera styrelseledamöter
 - statliga myndigheter (andra än universitet och högskolor) som enligt sin instruktion ska bedriva egen forskning,
- 3 Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) får ta upp faktiska **indirekta kostnader**, dock högst med ett belopp som motsvarar 30 procent av sina stödberättigande lönekostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Villkoret om högst 45 procent gäller förutsatt att organisationen genom regeringsbeslut får medel för att bedriva oberoende forskning. Om organisationen även bedriver ekonomisk verksamhet som exempelvis uppdragsforskning ska verksamheterna redovisas separat. Om organisationen deltar i projektet med sin ekonomiska verksamhet gäller villkoren i avsnittet Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt nedan.

1.2 Stöd till företag för forsknings- och utvecklingsprojekt

Hur stort stöd ert företag kan få styrs av EU:s statsstödsregler. Ni kan få stöd i enlighet med förordning (EU) nr 651/2014². Stödets storlek beror bland annat på vilka projektaktiviteter ert företag avser att genomföra och i vissa fall även på företagets storlek. I vissa fall gäller en högsta tillåten stödnivå, uttryckt som en procentsats (%) av de stödberättigande kostnaderna, medan i andra fall gäller en högsta tillåten beloppsgräns.

Stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas till företag enligt 12 § förordning (2008:761) om stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet. För att kunna erhålla stöd måste företag uppfylla villkoren i artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad.

Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om projektaktiviteterna som du söker stöd för utgör forskning eller utveckling enligt artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.

² Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2023/1315 av den 23 juni 2023 (EUT L 167, 30.6.2023, s. 1).

- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) får ta upp faktiska **indirekta kostnader**, dock högst med ett belopp som motsvarar 30 procent av sina stödberättigande lönekostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Projektaktiviteterna delas in i forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. Av Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

Tabell 3. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt

Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.
Experimentell utveckling	att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster. Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering. Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

Observera att om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt,

regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning av hur stort stöd som företaget kan få från Energimyndigheten. Enligt EU:s statsstödsregler får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget beviljats för samma stödberättigande kostnader inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få för forsknings- och utvecklingsprojekt beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*³. Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag.

För att kunna räknas som ett **litet företag** krävs det dels att företaget har färre än 50 anställda, dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett **medelstort** företag krävs dels att företaget har färre än 250 anställda, dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro *eller* att företagets balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro. Företag som överskrider gränserna för ett medelstort företag räknas som ett **stort** företag, se tabell 2. Detta framgår av artikel 2 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Tabell 4. Definition av företagets storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning <i>eller</i> balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 samt på sidorna 15–23 i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.

³ Handledningen finns tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b01aa75ed71a1/language-sv>

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

Tabell 5. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

1.3 Innovationsstöd till små och medelstora företag

Innovationsstöd till små och medelstora företag lämnas enligt 15 § förordning (2008:761) om stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 28 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Följande kostnader är stödberättigande:

- Kostnader för att anskaffa, validera och försvara patent och andra immateriella tillgångar.
- Kostnader för utstationering av högkvalificerad personal från en organisation för forskning och kunskapsspridning eller ett stort företag, som arbetar med forskning, utveckling och innovation i en nyinrättad funktion inom det stödmottagande företaget och som inte ersätter annan personal.
- Kostnader för innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödjande tjänster, inbegripet tjänster som tillhandahålls av forskningsinstitut och organisationer för kunskapsspridning, forskningsinfrastrukturer, testnings- och experimentinfrastruktur eller innovationskluster.

Med **immateriella tillgångar** avses tillgångar som saknar fysisk eller finansiell gestaltning, t.ex. patent, licenser, know-how eller andra immateriella rättigheter.⁴

Med **innovationsrådgivningstjänster** avses rådgivning, stöd eller utbildning på områdena kunskapsöverföring, förvärv, skydd eller utnyttjande av immateriella tillgångar eller användning av standarder och föreskrifter i vilka de ingår, samt rådgivning, stöd eller utbildning som gäller införande eller användning av innovativ teknik och innovativa lösningar (inbegripet digital teknik och digitala lösningar).⁵

Med **innovationsstödjande tjänster** avses tillhandahållande av kontorslokaler, databaser, molntjänster och datalagringstjänster, bibliotek, marknadsundersökningar, laboratorier, kvalitetsmärkning, testning, experiment

och certifiering eller andra närliggande tjänster, inbegripet sådana tjänster som tillhandahålls av forskningsinstitut och organisationer för kunskapsspridning, forskningsinfrastruktur och testnings- och experimentinfrastruktur eller innovationskluster, i syfte att utveckla mer effektiva eller tekniskt avancerade produkter, processer eller tjänster, inbegripet genomförande av innovativ teknik och innovativa lösningar (inbegripet digital teknik och digitala lösningar).⁶

2 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten

Energimyndighetens stöd till företag täcker ofta inte företagets hela kostnad för de projektaktiviteter som företaget söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel.

Observera att någon annan aktör än ditt företag själv inte kan finansiera ditt företags kostnader genom så kallade egeninsatser (även kallat in kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos ditt företag, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för ditt företag.

Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på annan finansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva annan finansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

2.1 Finansiering genom andra offentliga medel

Med offentliga medel menas statliga, regionala eller kommunala medel. Det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader får inte överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler, om ett företag får finansiering med offentliga medel både från Energimyndigheten och annan offentlig aktör.⁷ Du måste därför meddela till Energimyndigheten om ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som du ansöker stöd för från Energimyndigheten.

Detsamma gäller för det fall att ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. Horisont Europa och Innovationsfonden).⁸

Markera stödet som offentlig finansiering i ansökningsformuläret om en stödmottagare har tagit emot annat statligt stöd, såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd, eller om ni har tagit emot centralt förvaltad

⁷ Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁸ Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

unionsfinansiering för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten.

3 Stöd till internationella aktörer

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.